UTASÍTÁS AZ ERDŐGAZDASÁGI ANYAGNAPLÓ VEZETÉSÉHEZ

*

BUDAPEST, 1948

Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemek

MAGYAR ÁLLAMI ERDŐGAZDASÁGI ÜZEMEK
(MÁLLERD)
KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA
BUDAPEST

10.000/1948 sz.

Tárgy: **Az erdőgondnokságok és üzemek anyagnaplójának és készletforgalmi kimutatásainak racionalizálása.**

A MÁLLERD központi igazgatósága XI. Pénzügyi főosztályának, valamennyi erdőigazgatóságnak, erdőgondnokságnak és a műegyetemi tanulmányi erdőgazdaságnak, az esztergomi és a Szeged-királyhalmi erdész szakiskolának.

Az anyagnapló 1022. sz. MÁLLERD nyomtatványon az erdőgondnokságok és üzemvezetőségek birtokába termelés, vásárlás vagy egyéb címen került anyagok nyilvántartását tartalmazza, melyet az anyagváltozások figyelembevételével úgy kell vezetni, hogy a következő igények kielégítésére alkalmas legyen:

1. a pénz- és anyaggazdálkodásnak ellenőrzéséhez a pénzügyi osztály felülvizsgálatára megfelelő legyen,
2. az üzemi gazdálkodáshoz és értékesítéshez nélkülözhetetlen készletforgalmi adatokat szolgáltassa,
3. végül az üzemtervi nyilvántartások kitöltéséhez tartalmazza a megfelelő adatokat.

A felsorolt igényekhez a következőképpen kell elvileg és alakilag beosztani az anyagnaplót:

a) az anyagokat **választékcsoportonként** külön fejezetekben kell tárgyalni; külön fejezetben a tüzifát, külön a szerfát, külön a fagyártmányokat, stb. (A fejezeteken belül a választékoknak kereskedelemben is szokásos megjelölését, valamint a választékcsoportokra, illetve fővá-lasztékcsoportokra való tagozódását fejezetek szerint lentebb részletesen tárgyaljuk).

b) az a) alatti választékcsoportokat tovább kell különíteni készletezési helycsoportok szerint is, mégpedig **tövön, tő mellett, erdei és kisvasuti rakodó, MÁV. rakodó és raktár viszonylatra.** (Vitás esetekben azt, hogy valamely készletezési hely melyik csoportba tartozik, az erdőigazgatóság határozza meg.)

c) az a) és b) alatt tárgyalt anyagokat pedig választék és készletezési helycsoportonként az erdőgondnokság egész területére összesíteni is

kell. (Pl. a tüzifát tő mellett, vagy kisvasuti rakodói viszonylatban választékonként: kemény vegyes, lágy vegyes, stb. szerint összegezve kell kimutatni.)

d) végül a **bevételt** és **kiadást** könnyebb összehasonlíthatás céljából egymás melletti hasábokban kell tárgyalni és nem külön könyvben vagy oldalon.

Tekintettel azonban a gyakorlatban előforduló temérdek választékból képzendő számos fejezetre, célirányos könnyebb kezelhetőség okából külön könyvben vezetni a tüzifára, szerfára, bányafára, talpfára, fagyártmányokra és faszénre és külön könyvben az egyéb anyagra, mint a mellékhaszonvételekre, csemetekertekre, erdőgondnoksági üzemi anyagok és eszközökre, építkezési anyagokra, irodaszerekre és szigorú számadású nyomtatványokra, stb-re vonatkozó fejezeteket.

Ha valamelyik erdőgondnokságnál kisebbszerű mezőgazdaság, kisvasút, fűrész, vagy bányaüzem működik, de nem önálló számadási üzemegységként, akkor ezekről nem kell külön anyagnaplót vezetni, hanem elegendő az erdőgondnoksági anyagnaplóban pótfejezetet beállítani.

Az anyagnapló egyes fejezeteiben az adatokat általában a fenti elvek szem előtt tartásával **védkerületek** szerint azonos választékokra csoportosítva kell tárgyalni, tövön, tőmellett viszonylatban (Lásd a fejezetek részletes kitölését).

Az anyagnapló erdei rakodói és kisvasuti rakodói és MÁV-rakodói és raktári fejezeteiben azonban nem védkerületek szerint, hanem helyi elnevezés szerint egymás mellett kell feltüntetni fejcímben a készletezési helyeket, — majd ezeken belüli forgalmat egymás alatti sorokban. Ha azonban egy védkerületben több erdei rakodó van, az esetben helyesebb a rakodókon lévő anyagot is védkerület szerint csoportosítani.

Az anyagnaplóban összegezett védkerületi adatoknak részletes, vágásonként, illetve erdőrészletenként tagolt kimutatására szolgál a **segédnaplóként szereplő ú. n. védkerületi anyagnyilvántartás,** mely az erdőgondnoksági anyagnapló elvi és alaki berendezésétől eltérően egy-egy **vágás** anyagának egymásutáni felsorolását mutatja egyelőre külön oldalon a bevételt és külön oldalon a kiadást.

Az erdőgondnoksági anyagnapló a körülbelüli évi forgalomnak megfelelő — és azonos (1022. számú mintájú) — lapszámmal bekötött két könyvből áll, mely állandóan az erdőgondnoksági irodában van és ott is kerül ellenőrzésre mellékleteivel együtt. Egy-egy erdőgondnokság anyagnapló-lapszükségletét részint az ismeretes mult forgalmából, részint a vágástervekből kielemezhető választékféleségek és védkerületek számának figyelembevételével az erdőgazdasági felügyeleti tisztek javaslata alapján az erdőigazgatóság állapítja meg, kötteti könyvbe és juttatja az erdőgondnoksághoz és üzemvezetőséghez. A tervezésnél nem szabad szem elől téveszteni, hogy egy-egy fejezetcím alá tartozó választékok az illető erdőgondnokságnál szervezett 8—10 vagy még több védkerületnél

ismételten kerülhetnek tárgyalásra. Pl. „Tüzifa tő mellett" fejezetnél négyféle választék esetén (kemény vegyes, kemény vékony dorong, kemény tuskófa és lágy vegyes) valamely erdőgondnokság 8 védkerületénél ez 8×4=32 bevételi és 32 kiadási hasábot jelent + 4 bevételi és 4 kiadási hasáb az összesítésre, mindösszesen 72 hasáb szükséges. Ily esetben ugyanezen nyomtatású és 28 hasábot tartalmazó lapokból belíveket kell képezni, vagyis annyit kell e fejezet alá vonni, hogy az alaplappal együtt 72 hasáb álljon rendelkezésre. (Részletesebb magyarázatot az anyagnapló vezetésénél adunk).

Papírtakarékossági okból elrendeljük azonban, hogy csak a fontosabb faválasztékokra kell az anyagnapló I. számú könyvét az **új nyomtatványminta** szerinti lapokból beköttetni, míg a kevésbbé fontos egyéb anyagok II. könyvben leendő naplózására a jelenleg használatos alakú és beosztású anyagnaplókönyvet kell továbbra is mindaddig használni, — amíg ennek minden készletben lévő példányát, vagy oldalát fel nem használtuk. E régi beosztású külön bevételi, külön kiadási oldalú nyomtatvány vezetésére változatlanul a 15.140/1946. számú rendeletünkkel körvonalazott szabályok az irányadók.

A védkerületi anyagnyilvántartást a védkerületvezető anyagi felelősségének megfelelően a kerületben található anyagok leltári átadásával együtt nevezett gondjaira kell bízni, ki csak a havi forgalomról számol be a perforált lapú, indigós másodlat beszolgáltatásával. Ugyancsak papírtakarékossági okból ennek az újrendszerű védkerületi anyagnyilvántartásnak bevezetését későbbre halasztjuk, addig e célra a jelenleg használatban levő nyomtatványon kell vezetni a nyilvántartást.

Az anyagnaplókat a gazdasági év elején az elmult gazdasági évi napló lezárásakor mutatkozó maradvány átvezetésével kell kezdeni. (Szükségesnek tartjuk külön figyelmeztetést adni arra, hogy a gazdasági év végén az anyagnapló-maradványt önrovancsolás útján mindig össze kell hasonlítani a természetben talált valóságos készlettel és az esetleg mutatkozó különbség kiküszöbölésére a szabályszerű eljárást le kell folytatni.)

Az anyagok forgalmát havonként kell tárgyalni — ezen belül természetesen a valóságos történésnek megfelelő időpontban. Évközben mérleget, vagy maradványt nem kell képezni. Azonban a havi készletforgalmi kimutatásban már szerepeltetett adatok elkülönítésére az egyes hónapok forgalmát a következőtől választóvonallal el kell határolni és egyúttal a vonal alatti vízszintes sorban a gazdasági év elejétől a tárgyhó végéig történt és bevezetett anyagmozgást az egyes fejezeteknek választékösszesítő részén mind a bevételi, mind a kiadási hasábokban össze kell adni és másszínű tintával beírni.

Ez a fejezetenként minden választékra, vagy választékcsoportra összesített adat szerepel ugyanis egyszerű átmásolás révén a készletforgalmi jelentésben.

Az anyagnaplóba adatot bejegyezni a következő iratok alapján lehet:

1.	bérjegyzék,	Bevétel—Kiadás
2.	utalvány,	— Kiadás
3.	szállítójegy,	Bevétel —
4.	elismervény,	— Kiadás
5.	terhelvény,	Bevétel—Kiadás
6.	fuvarlevél,	Bevétel—Kiadás
7.	átadási jegyzőkönyv,	Bevétel—Kiadás
8.	leletjegyzőkönyv,	Bevétel—Kiadás
9.	havi kiselárusítási összesítő,	Bevétel—Kiadás
10.	eladott anyagok számlája,	— Kiadás
11.	vásárolt anyagok számlája,	Bevétel —
12.	felhasználási kimutatás	— Kiadás
13.	erdei kihágási feljelentés	Bevétel—Kiadás
14.	nyugta,—ellennyugta	Bevétel—Kiadás
15.	erdőigazgatósági rendelet	Bevétel—Kiadás
16.	központi igazgatósági rendelet	Bevétel—Kiadás

ad 1. **Bérjegyzékben kell tárgyalni általában minden anyagváltozást, egyes kivételes esetektől eltekintve, melyekre alább adunk utasítást.**

A bérjegyzékből az anyagnaplóba végzett beírást minden olyan esetben, mikor az anyag az erdőgondnokság birtokába jut, vagy onnan kikerül, az erdőigazgatóság által felülvizsgált okmánnyal igazolni kell. Pl. kitermelés esetén sarang- vagy méretjegyzékkel, idegennek való leszállítás esetén számlával, stb. Fuvarköltség bérjegyzékelése esetén a kiadott mennyiséget számlával kell igazolni.

Az erdőgondnokság kerületén belül végzett és bérjegyzékben elszámolt anyagmozgatás okmányolásához nem szükséges egyéb, mint az erdőgondnokságnál az anyagnapló reviziójával együtt rövidúton felülvizsgált szállítójegy vagy elismervény.

Az iratok felülvizsgálásának két módja van. Pl. A kiadott anyag számláját mindig az erdőigazgatósági központ vizsgálja felül, míg a kerületen belüli forgalomban az erdőigazgatóságtól helyszínre kiküldött pénzügyi ellenőr végzi a felülvizsgálatot. Azt, hogy mi tartozik az egyik és mi a másik felülvizsgálati mód alá, részint kialakult gyakorlat, részint rendeletek szabályozzák.

ad 2. Utalvánnyal lehet kiadni az irodaszereket, az üzemanyagokat és bárcafüzeteket stb. felhasználásra. Felülvizsgálata az anyagnaplóval együtt az erdőgondnokságnál vagy üzemvezetőségnél történik.

ad 3. A szállítójegy a kerületen belüli anyagváltozásnál vagy a társüzemek közti csekélyebb forgalomban a bevétel igazolására szolgál.

Felülvizsgálata mint 2. alatt. Tartamos, nagyobbmérvű szállításnál az elszámolás helyességét terhelvénnyel kell igazolni.

ad. 4. Az elismervény — eladás esetét kivéve — az anyag átvételét igazolja. Pl. bérjegyzékkel leszállított vagy raktárból kiadott illetmény-tüzifa esetében. Felülvizsgálata mint 2. alatt.

Eladás esetén az igazoláshoz számla is szükséges.

ad 5. A terhelvényt az erdőigazgatóság társerdőgondnokságai egymásközti kisebb forgalomban helyettesíthetik szállítójeggyel vagy elismervénnyel. A kiadó erdőgondnokság azonban nagyobb szállításról vagy amikor más erdőigazgatóságbeli erdőgondnokságnak vagy üzemvezetőségnek ad ki anyagot — köteles két példányban terhelvényt szerkeszteni.

Ily esetben az erdőigazgatóságtól felülvizsgált terhelvény szolgál igazolásul.

ad 6. Fuvarlevél alapján lehet anyagot bevételben vagy ritkábban kiadásban tárgyalni, de utólag erdőigazgatóságtól terhelvénnyel vagy számlával kell igazolni a beírt mennyiség helyességét. Pl. társüzemtől érkezett anyagot, vagy vevőnek vasuton elszállított anyagot fuvarlevél alapján is lehet tárgyalni. Ez utóbbi esetben azonban a berakási költséget elszámoló bérjegyzék tételével egyezően.

ad 7. Átadási jegyzőkönyv alapján lehet kiadni vagy bevételezni valamely anyagot, de utólag ezt is az erdőigazgatóságtól felülvizsgált számlával kell igazolni. Pl. termelő vállalkozónak kiadott vagy tőle tőár fejében visszavett anyag esetében.

ad 8. Leletjegyzőkönyvet kell felvenni minden vállalatban részért végzett munkáról. Ebben az egész kitermelt mennyiséget bevételben, a munkarészt pedig egyidejüleg kiadásban kell szerepeltetni. A 2 példányban beterjesztett jegyzőkönyvet az erdőigazgatóság hagyja jóvá, 1 példányt visszaküld az erdőgondnokságnak anyagnaplója okmányolására. Pl. erdei széna termelésnél.

ad 9. A havi kiselárusítási összesítő alapján kell kiadni minden kiselárusításban lebárcázott anyagot a bárcák csatolása mellett. Itt kell tárgyalni a vadászati, halászati és legeltetési bárcákat is. A tövön eladott anyagot azonban előbb be kell vételezni és azután egyező mennyiségben kiadni. Felülvizsgálata mint 2.-nél.

ad 10. Az eladott anyagok számlája alapján történhetik a kiadás, pl. tő mellől, vagy raktárból, vevők költségén történt elszállítás esetében. Az erdőgondnokság költségén történt elszállítás esetében azonban előbb bérjegyzékben kell tárgyalni a kiadást. Mindkét esetben igazolásul az erdőigazgatóságtól felülvizsgált számla szolgál.

ad 11. Vásárolt anyagok bevételezése számla alapján történik. Ha ez később kerülne kézbe, akkor az anyaggal együtt érkezett szállítójegy

vagy fuvarlevél alapján. Pl. olaj, petróleum, tégla, irodaszerek, stb. Felülvizsgálata mint 2. alatt.

Ha pl. szállítójegy sem állna rendelkezésre, akkor saját felmérés alapján kell a bevételezendő mennyiséget megállapítani.

ad 12. Felhasználási kimutatást csak külön rendeletekkel előírt esetekben kell szerkeszteni.

Általában az anyagokat bérjegyzéken a végzett munka bérének elszámolásával egyidejüleg, vagy ha pénzráfordítás nem történt, utalványon lehet kiadni felhasználásra. Felülvizsgálata mint 2. alatt.

ad 13. Az erdei kihágás — lopás esetén észlelt hiányt a bírósághoz történt feljelentés alapján lehet kiadásba helyezni, de havonta az erdőigazgatósághoz 2 pl. egyszerű kimutatásban be kell jelenteni az előfordult eseteket.

Az erdőigazgatóság az egyik példányt a vonatkozó anyagnaplótétel igazolására jóváhagyási záradékkal visszaküldi az erdőgondnokságnak.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha az erdei kihágó töről tulajdonít el valamit, azt a „tövön", ha pedig készletből, azt a megfelelő készletezési fejezet alól kell kiadni.

ad 14. Nyugta-ellennyugta szolgálhat mind a bevétel, mind a kiadás igazolásául pl. szigorú számadású nyomtatványok esetében. Ha a nyugta vagy ellennyugta az erdőigazgatóságtól származik, akkor további felülvizsgálatra szükség nincs, ellenkező esetben mint 2. alatt.

ad 15. Erdőigazgatósági rendelet alapján lehet leírni pl. az önrovancsolás alkalmával megállapított hiányt. Az engedélyt erre alaposan megindokolt és 2 példányban beterjesztett jelentéssel kell kérni, melyekből 1 példányt az erdőigazgatóság jóváhagyottan visszaküld az anyagnapló okmányolására.

ad 16. Központi rendelet alapján lehet bevételezni pl. valamely a központi igazgatóság által beszerzett és kifizetett anyagot, ha azt számla nélkül, csak mint anyagot kapja az erdőgondnokság vagy üzemvezetőség. Külön felülvizsgálás ez esetben nem szükséges.

Az anyagot csak úgy szabad birtokból kiadni, hogy egyúttal igazolva legyen annak pénzértékben való megtérülése, vagy Mállerden belül más anyagnaplóba való bevételezése.

Az anyagnaplóba minden anyagváltozást a történés időbeli sorrendjében kell bevezetni, kivéve pl. a helyi kiselárusítást, amelyet csak a hóvégi zárlatkor egy összegben kell feltüntetni. Ebből következik, hogy minden anyagnak az erdőgondnokság birtokába való jutása után (elméletileg azonnal, gyakorlatilag mielőbb) bevételben, illetve az erdőgondnokság birtokából való kikerülése után (minél előbb) kiadásban kell szerepelnie még akkor is, hogyha a bevételi, vagy kiadási jogos körülményt

igazoló ú. n. jóváhagyott, vagy felülvizsgált okmányt csak később lehet az anyagnapló vonatkozó tételszámú bejegyzéséhez csatolni. Különösen fontos, hogy a hóvégi zárlat előtti időben végzett minden anyagmozgás átvezetése megtörténjen, mert e nélkül nem a valóságos állapotnak megfelelő adatok szerepelnek pl. a havi készletforgalmi kimutatásban. Feltűnő példák erre (a mult gyakorlatát helyesbítve), hogy a vágásokban kitermelt és munkásoktól átvett anyagot még akkor is szerepeltetni kell bevételben, ha a bérjegyzék kifizetése csak később fog megtörténni, vagy a társüzemnek átadott anyagot akkor is kiadásban kell tárgyalni, ha valamely okból zárlat előtt nem érkezne vissza a társüzem elismervénye az átvételről.

Az anyagnaplóba való bejegyzéseknél sem az anyagmozgás címe, sem a védkerületek sorrendje nem irányadó, hanem csakis az időbeliség.

Félreértés kiküszöbölése végett megjegyezzük, hogy az anyagok mozgását nem csak akkor kell tárgyalni az anyagnaplóban, ha az erdőgondnokság vagy üzemvezetőség birtokába jut, vagy onnan kikerül, hanem akkor is, ha az erdőgondnokság birtokán belül egyik készletezési helyről a másikra kerül. Pl. 100 ürm^3 kemény vegyes tüzifát szállít az erdőgondnokság tő mellől kisvasuti rakodóra, ott berakja ürm^3-be és majd később szállítja kisvasúton MÁV-rakodóra. Ez esetben kiad az erdőgondnokság a bértelszámoló bérjegyzék alapján az anyagnapló „Tüzifa tő mellett" fejezetének érdekelt védkerületi anyagából 100 ürm^3. kemény vegyes tüzifát. Ugyanezt a 100 ürm^3-t bevételezi a „Tüzifa az erdei kisvasuti rakodón" fejezet megfelelő hasábjába; de mivel az alacsonyabb ürm^3-re való átrakás következtében több ürm^3. származott, ezt a többletet rakásolási különbség címén ugyanitt szintén bevételezi. Később, ha ez a tüzifa tovább kerül a MÁV-rakodóra, akkor ugyancsak ki kell adni a „Tüzifa az erdei és kisvasuti rakodón" fejezetből és be kell vételezni a „MÁV rakodón és raktárban" fejezetcím alá.

Megjegyezzük, hogy az anyagoknak ilyen belső mozgatásánál nincs szükség méret-, vagy sarangjegyzékre, elegendő a fizetett bérjegyzék, vagy a védkerületek egymásközti igazolása. Vásárláskor, vagy eladáskor azonban nélkülözhetetlen a menyiségek kétoldali, — vevő és eladó részéről történt — okmányszerű igazolása. További példák az anyagnapló kitöltésének részletes utasításánál találhatók.

Igen fontos szabály, hogy az anyagnaplóba bármely anyagmozgást azonnal be lehet, sőt be kell vezetni a mennyiséget igazoló egyszerű méretjegyzék vagy szállító jegyzék, stb. alapján és csak később kell e tételeket szabályszerű felülvizsgált okmányokkal igazolni.

Az anyagnaplóban minden bejegyzést tintával kell végezni, — még akkor is, ha nem felülvizsgált okmány alapján történik. Ha pedig a felülvizsgálat alkalmával módosítást szenvedne a beírásunk, akkor sohasem radirozással, hanem egyszerű áthúzással(hogy később is olvasható le-

gyen) kell megsemmisíteni az eredeti bejegyzést és fölébe írni ugyanolyan színű tintával a helyesbített számot.

Az erdőgondnoksági anyagnaplóval ellentétben a védkerületi anyagnyilvántartás bevételi és kiadási hasábjait minden hónapban le kell zárni és ezek különbségével, mint előzőhónapi maradvánnyal kell kezdeni a következő hónapot.

Az anyagnapló lapjai teljesen azonos beosztású és alakú oldalakból állanak, melyek egyaránt alkalmasak a szükséges válaszvonalak behúzásával bármely választék, vagy anyag tárgyalására. Ugyanígy a védkerületi anyagnyilvántartás is bármely választékra egyaránt használható azonos nyomású lapokból áll.

A havi zárlat ideje mindig egybeesik a havi záró bérjegyzék utolsó napjával — jelenleg ez a minden hó 20-át követő szombat estig végzett munkát tartalmazza. Természetesen valamely munkaszakasz befejezése esetén azonnal is el lehet készíteni a bérjegyzéket, nem kell vele várni a zárlatig.

Az anyagnaplót sem lemásolni, sem az erdőigazgatósághoz beterjeszteni nem kell — annak és a hozzátartozó mellékleteknek szigorlása (felülvizsgálása) az erdőigazgatóságtól kiküldött tisztviselő útján az üzemegységnél történik.

Az egy-egy évre nyitott és lezárt anyagnaplót az erdőgondnokság 10 (tiz) évig tartozik megőrizni és ezután is csak külön engedély alapján selejtezhető ki.

Az anyagnaplót a következő fejezetcímek szerint kell tagolni:

I. KÖNYV.

(Fontosabb faválasztékok. Készletezési helyek, stb. szerinti méreteket és mértékegységeket az általános kitermelési utasítás szerint kell alkalmazni).

1. fejezet: „TÜZIFA TÖVÖN". Itt kell tárgyalni kis vevőnek, helyi fogyasztónak tövön eladott bármilyen választékú rakásolt vagy sarangolt tüzifaanyagot — védkerületenként egymásután felsorolva a különféle választékokat — pl. a rigóci védkerületben kemény dorong, lágy vegyes, — a fürjesi védkerületben lágy vegyes, kemény ág- és galyfa, kemény és lágy rőzse, stb., **ha a kitermelést vagy összerakást vevő végezte.**

Tövön a bevétel ideje és mennyisége mindig egyenlő kell legyen a kiadásával, ebből következik, hogy e fejezetben készlet sem elvileg, sem gyakorlatilag nem lehet. (Ugyanis itt a kiselárusítás alapján kerül bevételre és kiadásra az anyag).

2. fejezet: „TÜZIFA TŐ MELLETT". Itt kell tárgyalni a **Mállerd költségén kitermelt** bármilyen választékú rakásolt, vagy sarangolt **tüzifa-anyagot,** — védkerületenként elegendő helyet hagyva az előforduló különféle választékok felsorolására. Pl. rigóci védkerületben: kemény vegyes, kemény dorong, kemény tuskófa, fürjesi védkerületben: kemény dorong, lágy vegyes, kemény ág- és galyfa, stb.

Ide tartozik a **részért,** vagy bármilyen más ellenszolgáltatás fejében **kitermelt anyag is.**

3. fejezet: „TÜZIFA ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN". Ide kell átírni a tő melletti fejezetből az erdei és kisvasuti rakodóra közelített vagy átszállított tüzifát, — pl. tő mellől kiközelítettünk 100 ürm^3 tüzifát. Onnan kiadjuk, itt bevételezzük a 100 ürm^3-t. A közelített ürm^3 száma és a rakodón megállapított ürm^3 szám között mutatkozó többletet rakásolási különbség címen pótlólag kell bevételezni.

A rakásolási különbség %-os mértékének helyességét a felügyeleti tiszt köteles elbírálni.

4. fejezet: „TÜZIFA MÁV. RAKODÓN ÉS RAKTÁRBAN". Itt kell tárgyalni mindazt a tüzifát, ami akár tő mellől, akár erdei vagy kisvasuti rakodóról a MÁV. rakodójára vagy valamely értékesítési faraktárba kerül. A választékcsoportokat pl. kemény tüzifát oly választékokra kell osztályozni, amilyenek szerint értékesítésük történik. A sarangolási különbséget a 3. fejezet szerint kell elszámolni.

Ha az osztályozás a szállítással egyidejűleg történik, akkor nem szükséges az új helyen változatlan állapotban bevételezni a tüzifát és kiadni választékolásra, hanem az előző helyről kiadni és itt már az új választékolás szerint bevételezni a kiadottal egyenlő mennyiségű ürm^3-t és csak a kétféle rakás közti különbségből származó többletet kell ily címen pótlólag bevételezni.

Ha ugyanazon fejezet készletezési helyen belül a tüzifa átosztályozása válik szükségessé, akkor azt a fejezeten belül át kell rovatolni. Pl. 100 ürm^3 kemény vegyes tüzifát kiadunk osztályozásra, valamely rakodón, akkor ugyanitt kell bevételeznünk a származó, mondjuk 75 ürm^3. kemény hasábot, és 25 ürm^3 kemény dorongot.

Jelenleg a készletforgalmi kimutatásban tárgyalt választékok a rakásolt tüzifánál:

gyökértuskó ág- és galyfa	ürm^3-ben,
rözsefa	kévében,
forgács és hulladékfa	ürm^3-ben,

A sarangolt tüzifa választékolása szerint fanemek:	kemény lágy és fenyő.
Méretek és minőség szerint:	szokványvegyes, vékonydorong (botfa), tuskófa.

Ennél részletesebben csak akkor kell választékolni a tüzifát és ennek megfelelően naplózni, ha erről külön rendelet intézkedik.

A tüzifa ürm³ mérete **jelenleg**	tő mellett	100×100×135 cm.
A tüzifa ürm³ mérete **jelenleg**	erdei vagy kisvasuti rakodón	100×100×120 cm.
A tüzifa ürm³ mérete **jelenleg**	MÁV-nál és raktárban	100×100×105 cm.

A tüzifát 0.5 (fél) ürm³ pontossággal kell tárgyalni.

Ezeket az ürm-eket soha és sehol sem kell átszámítani normál ürm³-re, hanem csak a készletezési helyre előírt ürm³-be rakni és megállapítani a valóságos ürm³-számot. Nem kell tehát a készletforgalmi kimutatásban sem átszámítani, hanem az anyagnaplóból egyszerűen a megfelelő helyre átírni a rokonválasztékok összehangolt fogalmi kifejezése alá tartozó ürm³-számot .

5. fejezet: „KEMÉNY SZERFARÖNK TÖVÖN". Itt kell tárgyalni fanemek szerint mindazokat a gömbölyegfákat, melyeket az árrendeletek ide sorolnak, ha azokat a kis vevő, felhasználó termelte ki. Vastagsági osztályozást lásd a 8. fejezetnél.

6. fejezet: „KEMÉNY SZERFARÖNK TŐ MELLETT". E fejezet alatt kell tárgyalni a MÁLLERD-szervek által kitermelt gömbölyegfákat a 8. fejezet szerinti fafaj és méretcsoportosításban.

7. fejezet: „KEMÉNY SZERFARÖNK ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN". Ide tartozik mindaz a rönk, amit tő mellől ide átszállítottunk. A fafaj és méretcsoportosítás a 8. fejezet szerint.

8. fejezet: „KEMÉNY SZERFARÖNK MÁV. RAKODÓN ÉS RAKTÁRBAN". Ide kell bevételezni az előbbi fejezetekből át szállított anyagot és innen kell kiadni a vevőnek vagy egyéb felhasználásra **vasúton,** stb. elszállított anyagot.

—::—

Az 5.- 6.- 7.- 8. fejezetek alá tartozó fanemek és jelenleg érvényes méretosztályaik a készletforgalmi kimutatással egyezők:

Tölgy	12—22 cm	23 cm —	válgatott rönk	m³-ben 2 tizedes pontosságig.
Bükk	12—22 cm	23 cm —	hámozási rönk	
Cser	12—24 cm	25 cm —	—	
Gyertyán	12—22 cm	23 cm —	válogatott	
Köris	12—22 cm	23 cm —	válogatott	
Jávor	12—22 cm	23 cm —	—	
Juhar	12—22 cm	23 cm —	—	
Szil	12—22 cm	23 cm —	—	
Akác	12—24 cm	25 cm —	—	
Dió	12—24 cm	25 cm —	hámozási	
Vadgyümölcsfák	12—24 cm	25 cm —	—	

Esetleg még előforduló egyéb keményfának is lehet szükség szerint helyet adni.

9. fejezet: „LÁGY ÉS FENYŐ SZERFARÖNK TÖVÖN".

10. fejezet: „LÁGY ÉS FENYŐ SZERFARÖNK TŐ MELLETT".

11. fejezet: „LÁGY ÉS FENYŐ SZERFARÖNK ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN".

12. fejezet: „LÁGY ÉS FENYŐ SZERFARÖNK MÁV-NÁL ÉS RAKTÁRBAN".

Alkalmazásuk ugyanoly értelmű, mint 5.- 6.- 7.- és 8. fejezet.

E fejezetek alá tartozó fanemek és jelenleg érvényes méretosztályaik a készletforgalmi kimutatással egyezőek.

Hárs	12—22 cm	23 cm —	hámozási	m³-ben 2 tizedes pontosságig.
Éger	12—24 cm	25 cm —	hámozási	
Kanadai nyár . .	12—24 cm	25 cm —	hámozási	
Egyéb nyár . . .	12—24 cm	25 cm —	—	
Füz	12—24 cm	25 cm —	—	
Nyir	12—24 cm	25 cm —	válogatott	
Lúcfenyő	12—24 cm	25 cm —	—	
Erdei fenyő . . .	12—24 cm	25 cm —	—	
Fekete fenyő . .	12—24 cm	25 cm —	—	
Vörös fenyő . . .	12—24 cm	25 cm —	—	

Esetleg más előforduló egyéb lágy és fenyő fának is lehet szükség szerint helyet adni.

Megjegyzés az 5.—12. fejezethez: Egyes vastagsági osztályok között az anyagot átrovatolni csak újra felvétel alapján lehet.

13. fejezet: „OSZLOP ÉS RŰDFA STB. TŐ MELLETT".

14. fejezet: „OSZLOP ÉS RŰDFA STB. ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN".

15. fejezet: „OSZLOP ÉS RŰDFA STB. MÁV-NÁL ÉS RAKTÁRBAN".

E fejezetek alatt kell tárgyalni a havi készletforgalmi kimutatással egyező választékolásban a következő anyagokat:
a tölgy és akác vezetékoszlopok 6.5, 8, 9, 10, 11 m hosszban darabonként.
a fenyő vezetékoszlopok 6.5, 8, 8.5, 9, 10, 11, 12, 13, 14 m hosszban darabonként.

a lombos és fenyő	híd- és pilótafa	m^3-ben,	2 tizedesig.
a lombos és a fenyő	rúdfa	fm-ben,	félméterig.

a sarangolt szerfát leginkább tüzifából válogatva:

tölgy és köris	hasáb és dorong	ürm^3-ben,
bükk és gyertyán	hasáb és dorong	„
nyir	hasáb és dorong	„
kanadai nyár	hasáb és dorong	„
fenyő	hasáb és dorong	„
papírfa	hasáb és dorong	„
stb.		

16. fejezet: „BÁNYAFA ÉS BOGNÁRFA TŐ MELLETT".
17. fejezet: „BÁNYAFA ÉS BOGNÁRFA ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN".
18. fejezet: „BÁNYAFA ÉS BOGNÁRFA MÁV.-NÁL ÉS RAKTÁRBAN".

E fejezetek alá tartozik: a bányadeszkaránk:

hosztolt, vagy hosztolatlan bányafa, ilyen megjelöléssel:	tölgy és akác, bükk és gyertyán, egyéb kemény, lágy lomb, — és a	m^3-ben 2 tizedes pontosságig.
	tölgy és akác, bükk és gyertyán, egyéb kemény, lágy lomb, fenyő	

(A hosztolt bányafát a méretjegyzékben az azonos hosszúságon belül és vastagsági csoportok szerint darabszámban kell felvételezni, majd átszámítani m^3-re. Ugyanígy kell a bányáknak is átadni. Nem szükséges tehát a hosztolt bányafadarabokat egyenként sorszámozni és a méretjegyzékben egyenként tárgyalni).

Továbbá itt kell tárgyalni megfelelő készletezési helyek szerint a havi készletforgalmi kimutatással egyező választékolásban, a következő bognárfa választékokat:

nyirfakocsirúdat		darabszám szerint
köris gyertyán akác és nyir stb.	kivágásokat	m^3-ben 2 tizedes pontosságig.

19. fejezet: „TALPFA TŐ MELLETT".

20. fejezet: „TALPFA ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN".

21. fejezet: „TALPFA MÁV.-NÁL ÉS RAKTÁRBAN".

Itt kell tárgyalni a különböző talpfaféleségeket készletezési helyek szerint a következő fafaj és választék megosztásban:

talpfarönk MÁV. talpfához fafaj szerint, m^3-ben	2 tizedes pontossággal,
talpfarönk kisvasuti talpfához fafaj szerint „	2 tizedes pontossággal,
MÁV. talpfa fafaj és hosszúsági méret szerint,	darabszámban.
MÁV. váltótalpfa fafaj szerint,	m^3-ben, 2 tizedes pontossággal.
Kisvasuti talpfa, fafaj és hosszúsági méret szerint	darabszámban,

Felhívjuk az anyagnapló-vezetők figyelmét, hogy ha pl. talpfafaragásra rönköt adnak ki, azt a készletezési helynek megfelelő talpfa vagy esetleg szerfarönk fejezet cím alól ki kell vezetni, amikor az átdolgozás (kifaragás) megtörtént és a belőle származó talpfamennyiséget be kell vételezni. A kifaragási százalékot mindig ellenőrizni kell. (Rönk kiadást — talpfabevételt egy bérjegyzékben kell tárgyalni.)

E fejezetek alatt éppenúgy kell a természetbeni anyagmozgatást papíron is nyomon követni, mint az előző fejezeteknél.

22. fejezet: „EGYÉB FAGYÁRTMÁNY, STB. TŐ MELLETT".

23. fejezet: „EGYÉB FAGYÁRTMÁNY, STB. ERDEI ÉS KISVASUTI RAKODÓN".

24. fejezet: „EGYÉB FAGYÁRTMÁNY, STB. MÁV.-NÁL ÉS RAKTÁRBAN".

Itt kell tárgyalni a választékok egymásutáni felsorolásával:

a lombos és a fenyő	faragott fákat m^3-ben 2 tizedesig,
a tölgydongát	akóban, 2 tizedesig
a szőlőkarót	darabszám szerint

és mindazt a sok kerékgyártófaféleséget, amit faragással állítanak elő, pl. karfa, küllő, járom, stb., gazdasági eszközöket, mint lapát, favilla, gereblye, stb.

A szerfarönk valamelyik fejezete alól fagyártmányok faragására kiadott rönköt közvetlenül lehet ilyen célra kiadni és csak megjelölni a vonatkozó fejezet és tételszám rovatban, hogy a belőle kifaragott fagyártmány hol van bevételezve.

(Kiadást-bevételt egy bérjegyzékben kell tárgyalni.)

25. fejezet: „FASZÉN ÉS FŰZVESSZŐ, STB." cím alatt kell tárgyalni a készletforgalmi helyek megnevezésével a bárhol égetett faszenet, fanemek (nem fafajok) szerinti csoportosításban: kemény vagy lágy. Továbbá a fűzvesszőtelepek termelményeit (hántott vesszőt külön feltüntetve).

Ha az égetett faszenet nem a boksa mellől értékesítjük, hanem pl. leszállítjuk MÁV. rakodóra, akkor boksa mellől ki kell adni és ugyane fejezetben MÁV. rakodó készlethely rovathasábban be kell vételezni és majd vagónbarakás alkalmával innen kiadni a vevőnek, stb.

E fejezetben kell tárgyalni az elmondottakon kívül minden egyéb erdei termelménynek főhasználat jellegű forgalmát is. Pl. a karácsonyfa termelés céljára külön berendezett üzem, a meggyfabotüzem, stb. termelményeinek bevételét és kiadását.

Ha azonban csak pár darabos, esetleges használati jellegű forgalom van utóbbi termelményekben, akkor ezeket a 26. fejezet „Mellékhaszonvételek" között kell tárgyalni.

—::—

A főválasztékcsoportot képező kemény, lágy és fenyőfűrészárukat, hogy ha azokat nem az erdőgondnokság állítja elő, hanem a külön üzemi egységet alkotó fűrésztelepek üzemvezetősége, amennyiben építkezés céljára jut az erdőgondnokság birtokába, nem külön fejezetben, hanem az építkezési anyagok között kell tárgyalni.

A felsorolt fejezetcímek alá általában minden, a gyakorlati és kereskedelmi életben előforduló választékot be lehet csoportosítani, — ha netán mégis valami helyi fontosságú és elnevezésű választékot célszerűnek mutatkozik külön tárgyalni az anyagnaplóban, — erre kivételesen a felügyeleti tiszt engedélyt adhat azzal, hogy ugyanezt a külön tárgyalt választékot a havi készletforgalmi jelentésben már nem külön, hanem a hozzá legközelebbi rokonválasztékhoz összegezve kell tárgyalni. Ha semmiképpen sem illeszthető az új választék a fakészletforgalmi kimutatás fejlécében előnyomott valamely választékhoz, akkor azt a mellékhaszonvételek kimutatásában elkülönítve az egyéb anyagtól kell tárgyalni.

A méretek és mértékegységek addig érvényesek, amíg azokat a Központi Igazgatóság meg nem változtatja.

II. KÖNYV.

26. fejezet: „MELLÉKHASZONVÉTELEK".

Ide tartoznak:

a cserzőkéreg,	q-ban
a gubacs	„
a gyanta,	„
az erdei széna,	„
az erdei magvak,	„
a tölgymakk,	„
a csermakk,	„
a gyógynövények,	„
a seprő vessző,	„
az égetett mész,	„
az épületkő,	„
a vadbőrök vadfaj szerint	drb szám, stb....

Ha ezek a termékek nem saját vagy vevő által való termelésből származnak, hanem vétel útján kerülnek az erdőgondnokság birtokába, akkor a későbben tárgyalt fejezetek alá tartoznak. Pl. a vásárolt szénát 28., az égetett meszet 29. fejezetben kell tárgyalni.

Bevételezésük és kiadásuk az 1—25. fejezet alatt tárgyalt választékoknál kialakított gyakorlat szerint történik, de azzal a különbséggel, hogy az anyagokat **tárolási helyük szerint** külön hasábban kell tárgyalni ugyane fejezeten belül.

27. fejezet: „CSEMETEKERTEK" cím alatt kell tárgyalni a beszerzett és elvetett magvakat kg-ban, a beszerzett vagy elültetett, illetve eladott csemetéket ezrenként. (A csemetekertben termelt, de még ki nem szedett csemetemennyiséget nem kell készletként szerepeltetni.)

A csemetekertek forgalmát a tárgyrovatban a csemetekert helyi elnevezése szerint kell bevezetni, pl. hogy melyik csemetekertben mi került elvetésre, illetve melyik csemetekertből kiszedett anyag hol került elültetésre. (Ahol 3—4 kis csemetekertnél több van, ezek forgalmát védkerületenként egy sorban lehet tárgyalni, a nagy csemetekerteket külön kell bevezetni.)

E fejezet alatt kell tárgyalni a leltárba nem tartozó csemetekerti eszközöket, mint ásókat, kapákat, vetőzsinór, permetezőszer, stb.

28. fejezet: „ÜZEMI ANYAGOK ÉS ESZKÖZÖK" fejezetnél kell tárgyalni a leltárba nem tartozó gyors felhasználású és kisebb értékű eszközöket és egyéb anyagokat, mint pl.:

üzemi fogat fenntartásához beszerzett	szénát	q-ban
	zabot	„
	tengerit	„

	kocsikenőcsöt	kg-ban
	patkószeget	„
	stb.	stb.
az üzemi munkákhaz szükséges	lapátot	db-számban
	kapát	„
	villát	„
	fejszét	„
	fűrészt	„
	festéket	kg-ban
	olajat	„
	petróleumot	„
	stb	stb.

E fejezeten belül célszerű az anyagokat felhasználás szerint is csoportosítani, pl. erdei üzemi anyagok, fogatfenntartási anyagok, stb.

29. fejezet: „ÉPÍTKEZÉSI ANYAGOK ÉS ESZKÖZÖK" cím alatt kell vezetni az építkezés körében beszerzett és felhasznált minden anyagot. Pl. fűrészárut, téglát, cserepet, meszet, stb.

Megjegyezzük, hogy ha pl. saját faragású gerendát használ fel az erdőgondnokság saját építkezéséhez, azt előbb a vonatkozó fejezetek alól át kell tenni ide, hogy az egyes költségvetésileg engedélyezett építkezések leszámolásakor minden felhasznált anyagot egy helyről lehessen kivezetni. Ezt az eljárást természetesen nem kell folytatni pl. holmi egyszerű erdei hídhoz felhasznált 1—2 drb gerenda esetében.

30. fejezet: „IRODASZEREK" fejezetnél kell bevezetni az irodai munkák végzéséhez beszerzett tintát, papírt, borítékot, tinta-irónt, stb. (kék kréta rönkjelöléshez, stb. üzemi anyagokhoz tartozik.)

31. fejezet: „SZIGORÚ SZÁMADÁSÚ NYOMTATVÁNYOK" fejezetben kell tárgyalni minden olyan nyomtatványt, melyet a fennálló rendelkezések ily megjelöléssel illetnek, pl. kiselárusítási, vadászati, halászati, legeltetési bárcafüzetek, szolgálati könyv, erdei kihágási napló, stb. Ezeket az erdőgondnokság nyugta ellenében kapja az erdőigazgatóságtól és az ellennyugta csatolásával vételezi anyagnaplóba, majd a használatba vétellel egyidejűleg kiadásba helyezi.

—::—

Ha valamely erdőgondnokságnál kisebbszerű mezőgazdaság, kisvasút, fűrész, vagy bányaüzem működik, mely nem alkot önálló üzemi egységet, akkor ezekről nem szükséges külön anyagnaplót vezetni, hanem elegendő az előbbiek után 32.- 33.- 34.- 35. stb. szám alatt egy-egy pótfejezetet beállítani bevételi és kiadási forgalmuk anyagának nyilvántartására. Tévedés elkerülésére kijelentjük, hogy pl. kisvasútnál nem a

lebonyolított forgalmat kell itt könyvelni, hanem a beszerzett és felhasznált üzemanyagokat, — fűrészüzemnél pedig ezeken kívül még a felfűrészelt rönköt és belőle származott fűrészárut is stb.

A fejezetcímek állandó jellegűek, sorrendjüket felcserélni szigorúan tilos, ha netalán szükségesnek mutatkoznék valamelyik választékcsoportból külön fejezetet képezni kiválóan jelentős forgalmára való tekintettel, vagy pl. kisvasútnál az üzemanyagokat külön tárgyalni a műhelyanyagoktól, stb., akkor azt az eredeti fejezetcím számának fenntartásával „a" és „b" stb. aljel hozzáillesztésével szabad csak eszközölni.

E rendszer fenntartása szükséges, mert ilymódon pl. a bérjegyzékben tárgyalt anyag mellé odajegyzett fejezetszámból tájékozódni lehet, hogy megfelelő helyen szerepel-e az az anyagnaplóban.

Megjegyezzük, hogy termelő vállalkozók által kitermelt anyagot teljesen külön fejezetbe — vállalati termelők szerint — legegyszerűbb választékokra (készletezési helyek nélkül) csoportosítva kell bejegyezni. (A vállalati termelést a készletforgalmi kimutatásban tárgyalni nem kell).

Ha azonban a termelő vállalkozó tőártörlesztés fejében anyagot adna vissza, akkor ezt innen ki kell adni és az erdőgondnokság vonatkozó fejezete alá bevételezni ilyen címen.

A II. könyvbe tartozó anyagok közül az összesen 20 (húsz) forintnál kisebb beszerzési értékkel bírókat nem szükséges bevételezni az anyagnaplóba és külön kiadni felhasználásra, hanem, elegendő azoknak a számláján megjelölni, hogy hol kerültek felhasználásra. Ez az engedély nem vonatkozik pl. valamely 3 forint egységárú, de 20 forint összértéket meghaladó mennyiségű anyag naplón kívüli kezelésére, mert az ide tartozik.

A vásárolt anyagokat a vonatkozó fejezeten belül mindig külön kell tárgyalni a saját termelésű ugyanazon anyagoktól.

Az erdőgondnoksági anyagnaplóval ellentétben a védkerületi anyagnyilvántartásban az **egyes vágásokban** lévő anyagot egy-egy oldalon kell felsorolni az előbbi választékcsoportok szerinti egymásutánban; — kezdeni kell tehát tüzifával, folytatni szerfa, bányafa, talpfa, stb. sorrendben, majd a következő vágást külön ismét tüzifával kezdve folytatni kell szerfával, stb. Természetesen az egyes választékcsoportokon belül a választékokat pontosan olyan sorrendben, méretben és mértékegység szerint kell tárgyalni itt is, mint az erdőgondnoksági anyagnaplóban, hogy az időnkénti összehasonlítás gyorsan és akadálytalanul megtörténhessék.

—::—

Az anyagnapló berendezése a következőképen történik: minden lap-oldalt a naplóba kötés után sorszámjelzéssel kell ellátni a lap bal,

illetve jobboldalának alsó része közepén olyképen, hogy a szám belivképzés után ezeken is látható maradjon. Ez a lapszámjelzés független a fejezetcímek sorszám megjelölésétől, kimondottan azt a célt szolgálja, hogy ha valamely fejezetlap mélységben betelt, akkor alul meg lehessen jelölni, hogy melyik lap-oldalon folytatódik. Éppen ezért helyes, ha az anyagnapló vezetője a napló első oldalán a fejezetcímek felsorolásával tárgy- és lapoldal mutatót szerkeszt, hogy a beírásra alkalmas oldalt könnyen megtalálja. Egy-egy fejezetcím több oldalra is terjedhet pld. „Tüzifa tő mellett" egy beliv esetén 4—9 oldal.

Az anyagnaplózás megtörténtére való hivatkozás sohasem a lap- és tételszám megjelölésére, hanem mindig a fejezetszám és tételszámra vonatkozik. Pl. 4. oldalon: 2. fejezet: „Tüzifa tő mellett" cím alatt 8. tszám alatt eszközölt bevezetést úgy jegyzünk fel, hogy az 2/8. alatt történt, tehát nem 4. oldalon 8. tsz. alatt.

A lap-oldalakon a fejrovat fölött kell a fejezetmegjelölést beírni a hozzátartozó rendszámmal együtt.

Egy-egy fejezetcímnél ki kell számítani, hogy a védkerületek számát megszorozva az ugyanott tárgyalandó választékok számával, összesen hány bevétel-kiadás hasábra, rovatra van szükség. Ehhez még hozzá kell számítani minden fejezetcímnél a különböző védkerületekben előforduló azonos választékok forgalmának összegezésére szükséges bevételi és kiadási hasábokat; — ezúton nyerjük az összes rovatszámot. Ha a szükséglet meghaladja a rendelkezésre álló függőleges rovatok, — 16 választéknak = 32 hasábszámát, akkor belívet, vagy belíveket kell alakítani olymódon, hogy egy vagy több lapnak 1—5. rovatcsoportot tartalmazó részét levágjuk és az így visszamaradt csupán csak az üres fejcím rovatokat tartalmazó belíveken újabb helyet találunk a választékok felsorolására.

Egy egész belív = 4 oldal szerkesztésével újabb 28 választék tárgyalására alkalmas 56 bevételi és kiadási hasábot nyerünk.

Ha lapunk valamely fejezetnél **mélységben betelt,** akkor a legutolsó fejezet után **soronkövetkező lapon kell folytatni** — ha szükséges, ismét belívképzéssel — azonos sorszámú fejezetcím alatt **a bejegyzést.** Ily esetben a lapoldalakat lent **összesíteni** kell **átvitel címen és** a következő oldalon **áthozat címen előírni.** Előre kihagyni valamely fejezet részére helyet papírtakarékossági okból tilos.

Az anyagnapló részletes kitöltésének módja:

1. „Tételszám": fejezetcímenként 1-től kezdődően folytatólagos, vagyis ha valamely fejezetet hátrább következő lapon folytatunk, akkor nem szabad újból 1. tételszámmal kezdeni, hanem a soronkövetkezővel.

Minden önálló sorba írt tétel új tételszámot kap, kivéve a fejezet összesített adatainak havi összegezését, mely tételszám-megjelölés nélkül

marad. Ez esetben a tárgyrovatban „hó végéig összesen" szöveget kell beírni.

2. **„Bejegyzés ideje":** rovatba a hónap és nap megjelölése kerül; az egyes hónapok forgalmát a hóban beírt utolsó sor végéig való aláhúzásával el kell különíteni a következő hó forgalmától. A tárgyhó forgalma az előző havi zárlat utáni vasárnaptól — a tárgyhó záró szombat estjéig tartó 4, vagy 5 heti időre terjedhet.

3. **„Pénztári okmány tételszáma":** elnevezésű rovatban a pénzszámadás megfelelő tételszámára történik hivatkozás.

4. **A tárgy- bérjegyzék, utalvány, stb. rovatban** kell tárgyalni a bérjegyzék számán kívül az anyagmozgás megjelölését is lehetőleg a hely közelebbi megnevezésével, pl. 21. sz. bj. véghasználatból 5/c er.— jelenti, hogy az 5/c. erdőrészletben véghasználati vágásból származott anyag vágásbére 21. sz. bérjegyzéken van elszámolva. — 22. sz. bj. kisvasúthoz 5/c. er. — jelenti, hogy ugyanabból az er-ből már kisvasúthoz szállított az erdőgondnokság bizonyos anyagot stb. A használatokat célszerű a készletforgalmi adatszolgáltatás megkönnyítésére a kitermelésnél vég-, vagy előhasználat megjelöléssel bejegyezni.

Szigorú szabály, hogy egy-egy sorba csak bevételi, vagy kiadási értelmű anyagváltozást szabad bejegyezni oly szabatossággal, hogy abból félreérthetetlenül kiderüljön a bevételbe, vagy kiadásba való tartozandósága. Kivétel, ha ugyanazon fejezeten belül átminősítés következtében kiadás és egyúttal bevétel történik, akkor ezt egy sorban is lehet tárgyalni.

Itt ismét hangsúlyozzuk, hogy minden **bejegyzést a történés sorrendjében** kell eszközölni általában a bérjegyzékekben való tárgyalás alapján, az ugyanezen tételekhez tartozó igazoló okmányok elkészítése járulékos munka. A kiselárusítási lajstromban szereplő anyagot azonban zárlat idején egyenesen onnan lehet beírni; a beszerzés útján, vagy társhivataltól birtokunkba jutott anyagot a szállítójegy alapján be kell vételeznünk — nem szabad várakozni a számlára, vagy terhelvényre. Ugyanígy az erdőgondnokságtól kimenő anyagot is az átvételi elismervény, vagy vagonfuvarlevél alapján már tárgyalni kell az anyagnaplóban. Ez utóbbi esetben a vagón rakási költsége miatt egyidejűleg bérjegyzékben is.

Az anyagnaplóba valamely anyag az alábbi megjelölések értelme szerint kerülhet bevételbe, vagy kiadásba.

BEVÉTEL:

a) **készletmaradványként** az elmult gazdasági évről — az előző évi anyagnapló bevételi és kiadási hasábjainak évvégi különbségeként. **Ez a bevétel minden fejezet legelső sorát alkotja.** (Kivétel a „tövön" fejezet).

Az előző évi anyagnaplót a lezárás előtt a természetben tartott önrovancsolás eredményével össze kell hasonlítani és az esetleges eltérést, ha többlet egyszerűen be kell vételezni keletkezésének megjelölésével, ha pedig hiány mutatkozik, akkor alább tárgyaltak szerint engedélyt kell kérni kellő időben annak kiadásba való tételére.

b) **kitermelésből, véghasználatból, előhasználatból, faragásból és** rokon munkálatokból előállított anyagokat ezeken a címeken bérjegyzék alapján kell bevételezni. A beírt adat helyességét mindig igazolni kell sarang-, vagy méretjegyzékkel, stb.

c) **átdolgozás-, vagy átminősítés** (rovatcsere) címen akkor kerül valamely választék bevételre, ha azt előbb más alakban kiadja az erdőgondnokság. Pl. talpfarönköt kiadásba kell helyezni kifaragás címen és a származó talpfát „átdolgozás" címen kell bevételezni, vagy vegyes tüzifát szétválogatás címén kiadásba kell helyezni és visszabevételezni akár ugyanazon fejezeten belül a nyert hasáb- és dorongválasztékot. A bérjegyzékből beírt bevételi adat igazolásául sarang-, vagy méretjegyzéket kell csatolni.

d) **társüzemtől** való bevételként kell tárgyalni más erdőgondnokságtól nyert anyagot szállítási jegy alapján. Egymásközti forgalomban sarang-, vagy méretjegyzék nem szükséges.

e) **méretkülönbség** címen kell bevételezni az önrovancsolási felmérésnél vagy átrakásnál keletkező anyagtöbbletet. Pl. rönknek újabb felmérésénél talált többletet méretjegyzék alapján, tüzifa átrakásnál mutatkozó többletet sarangjegyzék alapján a munkát tárgyaló bérjegyzékből.

f) **átszállítás** címén — bérjegyzék alapján kell bevételezni a saját erdőgondnokságon belül egyik készletezési helyről a másikra került anyagot. Sarang-, vagy méretjegyzék csak akkor szükséges hozzá, hogyha újabb felmérés esetén változott az anyag mennyisége. A különbséget azonban méretkülönbség címen kell tárgyalni.

g) **vásárlás** címen — a szállítási jegy, vagy egyidejüleg kézhezvett számla alapján kell bevételezni az anyagot.

KIADÁS:

Általános szabály, hogy csak pontosan megállapított anyagot adhat ki az erdőgondnokság. Új termelésű anyagot azonban ellenőri átvétel előtt csak külön írásbeli engedéllyel lehet kiadni.

a) **illetményre,** pl. Mállerd alkalmazottaknak kiszolgáltatott tüzifát a szállítási költséget tárgyaló bérjegyzékből kell beírni. (A mennyiség igazolására az átvételi elismervény szolgál).

b) **saját felhasználásra,** — itt kell tárgyalni az erdőgondnokság keretében irodai vagy üzemi célra, pl. irodafütésre, mozdonytüzelésre, építésre, erdősítésre, stb. felhasznált anyagokat, utalvány és elismervény alapján bérjegyzékből. **Külön felhasználási kimutatás nem szükséges.**

c) **átdolgozás vagy átminősítés** (rovatcsere) címen kell tárgyalni pl. a talpfa faragásra kiadott rönköt vagy szétválogatásra rendelt vegyes tüzifát, stb. bérjegyzék alapján, **de méret, vagy sarang-jegyzék nélkül.** A kiadást az átdolgozásból származó választék bevételezésével együtt kell bérjegyzékben tárgyalni.

d) **társüzemnek** való kiadásként kell tárgyalni egyik erdőgondnokságból a másik erdőgondnokságnak átadott anyagot a szállítási jegy elismervénye alapján. Egymásközti forgalomban sarang- vagy méretjegyzék nem szükséges, valamint terhelvény sem, kivéve, ha más erdőigazgatóság üzemének adott anyagot az erdőgondnokság, vagy nagyobbmérvű egymásközti forgalmat kell elszámolni.

e) **méretkülönbség** értelmében kell kiadni az esetleges apadékot, ami származhatik összeaszásból, téves felmérésből, stb. Az apadék leírására indokolt jelentés alapján az erdőigazgatóságtól kell engedélyt kérni.

Lopási hiányt az erdei kihágási feljelentésre hivatkozva kell leírni az anyagnaplóban ily címen, külön sorban, de tartozik az erdőgondnokság az előfordult eseteket egy egyszerű kimutatásban felsorolva, bejelenteni az erdőigazgatósághoz.

f) **átszállítás** címén kell kiadni a saját erdőgondnokságon belül egyik tárolási helyről a másikra mozgósított anyagot, — bérjegyzék alapján.

g) **kiselárusításra** kell kiadni helyi vagy más fogyasztóknak eladott anyagokat a kiselárusítási lajstrom alapján.

h) **nagyeladásra erdőigazgatósági kötlevél alapján** címen kell kiadni a heti szállítási jelentések alapján leszámlázott anyagot a tárgyhóra kimutatásba foglalva.

Az erdőigazgatóság szállítási rendelkezésén mindig meg kell jelölni, hogy azt központi, vagy erdőigazgatósági eladáshoz kell-e csoportosítani.

i) **nagyeladásra központi kötlevél alapján** — címen kell bejegyezni ugyancsak a heti szállítási jelentések alapján a Központi Igazgatóság által a MÁV-nak, a Postának, a MÁSZ-nak, a magánvevőknek, stb eladott és itt leszámlázott anyagot a tárgyhóra kimutatásba foglalva.

Itt előfordulhat, mivel a MÁV., a Posta, stb. csak a jegyzőkönyvileg átvett teljes menyiséget tartalmazó számlát fogadja el, hogy valamely hóban leszállított anyag csak következő hóban kerülhet leszámlázásra. Ily esetben is kiadásban kell szerepeltetni a valóban le-

szállított anyagot, de gondoskodni kell megfelelő előírással, hogy az a számlázásból ki ne maradjon.

Elvileg s gyakorlatilag leghelyesebb, ahol nincs havi 5—6 vevőnek kiállított számlánál több, azokat egyenként bevezetni az anyagnaplóba s ez esetben nincs szükség számla összesítő kimutatásra.

Az elszállított anyagok igazolásául a fuvarlevélmásodpéldányokon kívül felhasználható a bérjegyzékben berakási munkabér kiszámításánál alkalmazott adatok egyezősége is.

—::—

A bérjegyzékek önmagukban nem szolgálnak okmányul, hanem az anyagnaplóba bejegyzett mennyiség helyességét igazolni kell a vonatkozó tételszámhoz csatolt, felülvizsgált méret-, vagy sarangjegyzékkel, számlával, stb. Előfordulhat azonban, hogy az anyagmozgatás nem járt bérköltséggel, ez esetben az anyagnaplóba be lehet vezetni pl. utalvány, elismervény (vagy felhasználási kimutatás, stb.) alapján is a mennyiséget.

Az anyagszámadási okmányok sohasem az anyagmozgást, hanem csak a mozgatott anyagmennyiséget igazolják, — ezért kell az anyagnaplóban a bejegyzésre okot szolgáltató körülményt is mindig feltüntetni, úgy, mint e körülményeknek általában előforduló eseteket az előzőkben bevételi és kiadási vonatkozásban fel is soroltuk.

Kiadások alkalmával mindig meg kell állapítani a bevételből még rendelkezésre álló mennyiséget, hogy tévesen többet ne adjunk ki, mint a készlet. Ha azonban a valóságban több anyag van, mint az anyagnapló szerinti mennyiség, akkor a különbséget be kell előbb vételezni.

5. **Hivatkozás a vonatkozó bevételi vagy kiadási tételszámra:** Ezt a rovatot átdolgozás, átminősítés és átszállítás esetén kell kitölteni. Ily esetben a kiadás sorában a bevétel tételszámára, a bevétel sorában pedig a kiadás tételszámára kell hivatkozni.

Ezzel az eljárással a napló felülvizsgálatánál könnyűszerrel ellenőrizni lehet, hogy az egyik készletezési helyről elszállított és kiadásba helyezett, — de még az erdőgondnokság kezelésében maradt — anyag az új készletezési hely hasábjában bevételezésre került-e, vagy sem?

Ugyanígy megállapítható valamely fejezetnél átszállításból bevételezett anyagról, hogy mely fejezet alól (készlethelyről) szállította el az erdőgondnokság.

Hasonlóképp ellenőrizhető az átdolgozás és átminősítés folytán végrehajtott rovatcsere is.

6. **Az üres fejléc rovatait** a következők szerint kell kitölteni:

A legfelső sorba kell írni a vágás (kitermelési idény) évét. Pl. 1947/48, vagy 1948/49. Tévedések elkerülése végett közöljük, hogy a jelenlegi gazdasági év beosztás szerint VII. 31-én lezárt fejezeteket a következő évre ugyanolyan vágási idény megjelöléssel kell ismét beírni, ahogyan azok előző évben szerepeltek, — viszont az új gazdasági évben kezdett vágásokat külön kell a védkerületben 1948/49. évre megjelölni. Ha azonban jövőben január 1-én fog kezdődni a gazdasági év, akkor is a **termelési idény** szerint kell megjelölni a vágásokat, pl. 1949/50., vagyis habár az 1949. év őszén kitermelt anyagokat maradványként kell átvinni az 1950. január 1-én következő gazdasági évre, mégis a folytatólagos idényben ezidő után végzett termelést nem kell újonnan szerkesztett rovatokba, hanem az 1949/50. termelési idényhez írni. A folyó idény előtti több évi idényből származó anyagokat régi készletként összevontan kell tárgyalni. (Beszerzéseknél vagy egyéb módon birtokba jutott anyagnál ritkán van szükség az év megjelölésére). E vízszintes sort ott kell lezárni, ahol azon idénybeli anyagok felsorolása véget ért.

Felülről a második sorba írjuk a védkerület, vagy tárolási hely megnevezését. E vízszintes sort ott kell lezárni, ahol a védkerületben, stb. készletezett anyagok felsorolása befejeződött.

A harmadik sorba a fejezetcímben megjelölt választékcsoporthoz tartozó fafaj és közelebbi választék kifejezést kell írni oly részletezéssel, mint azok általában a fejezetcímek előző tárgyalásánál említve voltak.

Felülről a negyedik sorba a választék, vagy vastagsági osztály méretét kell beírni, pl. a tölgyrönknél 12—22 cm. | 23 cm — | furnir |

Ez esetben a vastagsági osztályok önálló választékként szerepelnek, vagyis mindegyikhez külön tartozik egy-egy bevételi és kiadási hasáb. MÁV. talpfánál fafaj csoportosításban kell külön tárgyalni a 2.20, 2.40, 2.50 és 2.60 m. hossz-szerinti mennyiséget.

Az ötödik sorba kell beírni az egyes választékokhoz tartozó mértékegységeket, úgy, ahogy azokról a favágatási utasítás, illetve a készletforgalmi kimutatás intézkedik.

Minden önálló választékhoz tartozik egy bevételi és közvetlen mellette egy kiadási hasáb. E fölötti mértékegység vagy mértékmegjelölés vonatkozhatik azonban több egymás mellett felsorolt rokonválasztékra is.

Ugyanígy a védkerület, vagy tárolási hely, illetve vágási megjelölés alá is tartozhat több, leginkább rokonválaszték.

A választékok mennyisége szerint kell tehát felfelé meghosszabbítani a függőleges válaszvonalakat és általuk lezárni a fejléc vízszintes soraiba írt megjelölések érvényességi határát.

Ha egy védkerületbe vagy tárolási helyen fekvő választékcsoporthoz tartozó **anyagok** önálló választékok szerinti **felsorolása nem fér el egy oldalon ,akkor a következő oldalon, illetve belíven kell folytatni.**

Önként értetődően mindig csak azokat a választékokat írjuk elő fafajonként, stb., melyek a fejezet alatt valósággal előfordulnak.

Természetes, hogy a szorosan összetartozó választékok csoportját szétbontani nem szabad. Pl. ha MÁV. talpfát faragtat az erdőgondnokság, és az erről szóló első bérjegyzékben csak 2.50 és 2.60 m méretü talpfát számol is el, akkor is az anyagnaplóban azonnal helyet kell biztosítani a későbbi faragásból származó 2.20 és 2.40 méretü tölgy talpfák beírására.

A gyakorlatban előfordulható számtalan hasonló esetre itt részletesen rendelkezni lehetetlen, — az élet fogja a megfelelő tapasztalatot nyujtani. Mindenesetre a többször hangoztatott papirostakarékossági elv itt is érvényes, — éppen ezért kétség esetén felesleges helyet ne hagyjunk ki, inkább ugyanazon fejezetben hátrábbi hasábokban tárgyaljuk az új választékot.

Célszerüségi okokból itt is figyelmeztetjük a naplóvezetőket, hogy általában a választékokat fafajonként és méretenként olyan részletességgel és sorrendben kell a naplóban tárgyalni, amint azok ebben és a vonatkozó rendeletekben, továbbá a készletforgalmi jelentésekben is szerepelnek, — mert ezáltal az adatszolgáltatás a napló adatainak egyszerü kimásolására korlátozódik. Éppen ezért helyes már a felvételi könyvek és bérjegyzékek szerkesztésekor is a naplóban foglaltakkal azonos kifejezéseket használni. Ez az egységes eljárás hivatott megkönnyíteni az erdőigazgatósági és központi összesítések gyors munkáját is.

Az előző munkák elvégzése után következik a naplóvezető legfontosabb feladata: a fejezetenként beírt adatoknak az összesítése a készletforgalmi kimutatásokhoz szükséges adatok nyerése céljából.

Az előbbiek szerint tárgyalt anyagokat fejezetcímenként, — tehát tárolási helyenként és választékcsoportonként, illetve választékonként összesíteni kell, azaz **meg kell állapítani, hogy az egész erdőgondnokság területén egy-egy fejezetcím alatt azonos tárolási helyen fekvő választékokból mi a forgalom.** Pl. „Tüzifa tő mellett" fejezetben védkerületenként tárgyalt azonos választékokat összesíteni kell, hogy megtudjuk az egész erdőgondnokságban tő mellett lévő tüzifa választékonkénti bevételi és kiadási mennyiségét.

Természetesen itt már nem szükséges az anyagokat évek szerint külön összegezni, hanem csak együtt. Ugyancsak nincs szükség ott összegezésre, ahol pl. egy fejezet alatt csak egy védkerület, vagy készletezési hely anyaga szerepel. — Ebből következik, hogy a választékokat **tövön, tő mellett, erdei rakodón és kisvasuti rakodón és MÁV. rakodón és raktárban egyaránt összegezni kell, ha ezeken belül több tárolási helyen van az anyag.** Összesíteni általában az I. könyv fejezeteiben tárgyalt választékokat kell, — a II. könyvben tárgyalt fejezetek alatt erre a müveletre szükség ritkán van.

Az összesítés módja a következő: a fejezetcím utolsó — esetleg részben belív — oldalán a védkerületekben, illetve raktárhelyeken **előfordult** választékokat fafajonként előírjuk, majd az ugyanezen fafajonkénti (fanemenkénti) választékból bármely védkerületben, vagy készletezési helyen már beírt bevételi vagy kiadási adatot ebben az összesítő részben mégegyszer beírjuk a megfelelő sorba és hasábba, miáltal elérjük, hogy a kérdéses választéknak az egész erdőgondnokság szóbanlévő tárolási helyére **(tövön, tő mellett, rakodón, stb.)** vonatkozó bevételi vagy kiadási eredményét a havi készletforgalmi jelentés számára csupán egy-egy hasábnak a tárgyhó végéig való összeadásával nyerhetjük.

A tárgyhóban beírt utolsó sort aláhúzással kell elválasztani a következő havi bejegyzésektől.

Az összesítő részen e vonal alá következő sorban más színű tintával a bevételi és kiadási hasábok összegezett eredményét be kell jegyezni, hogy a készletkimutatásunkba ezt egyszerűen átírhassuk.

A következő havi forgalmat az előző havi összegezett eredményhez kell csak hozzáadni.

A védkerületi stb. részletezésnél nem szükséges minden hóban összegezni az eredményt, csak esetleges rovancsoláskor vagy a fejezet átvitelekor.

A tüzifa és szerfa fejezetekben a választékok összegezése után számszerű végösszeget kell képezni a tüzifánál sarangolt és rakásolt választékra, amíg szerfánál pedig csak gömbfára. (Ezzel az összesítő adatait ellenőrizhetjük).

Az összesítés után még az esetleges megjegyzések részére jegyzetrovat áll rendelkezésre.

Végül a legutolsó rovat az első tételszám rovatnak hasonmása. Ide a sornak elől megfelelő tételszámot kell beírni, hogy az összesítő sorba való íráskor sort ne vétsünk.

Ismételten figyelmeztetjük az erdőgondnokságokat, hogy az anyagnapló összesítése is önként értetődően csak akkor mutathatja a természetbeni állapottal egyező eredményt,

I. ha a vágások és egyéb munkahelyek munkáiról kiállított bérjegyzékekben a tárgyi hónap 20.-a után következő szombat esti zárlatig kitermelt vagy elszállított minden anyag tárgyalásra kerül,

II. ha a hónap folyamán ugyanazon zárlati időig minden eladott, felhasznált vagy akár munkaköltség nélkül mozgatott anyagot és vásárolt anyagot bejegyzésre alkalmas iratjegyzék, stb. alapján az erdőgondnokság az anyagnaplóban tárgyalt.

A kiállított bérjegyzékek, szállítójegyek, vásárlási számlák alapján — még ha azok nincsenek is kifizetve — az anyagnaplót folyamatosan vezetni nem nehéz feladat.

Természetesen minden bérjegyzékre vagy okmányra a benne tárgyalt és az anyagnaplóba már beírt adatok igazolására fel kell jegyezni az anyagnapló **fejezet és tételszámát.**

—::—

Miként e rendeletünk bevezető soraiban jeleztük, a jól vezetett anyagnapló rendeltetése nemcsak a gondjaira bízott anyagért felelős tisztviselő munkájának rendszerbe foglalása és megkönnyítése, hanem a gazdasági és kereskedelmi életben nélkülözhetetlen adatok szolgáltatása is.

E célt röviden érintettük már a MÁLLERD termelvényeinek értékesítésével kapcsolatos ügykezelés egységes megszervezéséről kiadott 40.000/1948. sz. rendeletünkben is azzal, hogy **az erdőgondnokságok kitermelési és készletforgalmi jelentési** kötelezettségét az új anyagnapló használatba állításával egyidejüleg léptetjük életbe.

A továbbiakban egyszerűen készletforgalmi kimutatásnak nevezett nyomtatvány kitöltésére a következő utasítást adjuk:

Ez a készletforgalmi kimutatás 3 lapból áll. Az 1004/a. és b. jelű lapok mindkét összesen (I., II., III., IV.) 4 oldalán a fejlécben elő vannak nyomva azok a választékcsoportok és választékok, melyek országos fontosságúak és amelyek mennyiségének ismerete nélkül sem az erdőigazgatóság, sem a központ azok értékesítése felől határozni nem tud.

Az ezeken felsorolt választékok általában az I. anyagnaplókönyvben tárgyalt választékokkal azonosak, míg az 1005. sz. nyomtatványon kell kimutatni a II. anyagnaplóban tárgyalt anyagok közül az **erdei mellékhaszonvételek és csemetekertek** fejezete alatt feltüntetett **termelvényeket.** Ennek a nyomtatványnak a fejléce nincs előnyomatva választékmegnevezésekkel. Az előforduló választékokat az anyagnapló sorrendjében kell beírni. **A II. naplókönyvben tárgyalt többi fejezet anyagát nem kell e készletforgalmiban jelenteni.**

Ha az I. anyagnaplóban olyan választék is előfordul, amely az 1004/a—b kimutatásban előnyomtatva nincs és amely választékot éppen különbözősége miatt nem lehet a hozzá legközelebbi rokonválasztékkal összegezni, ezt az 1005. sz. kimutatás első részében kell felsorolni. Pl. keréktalp, küllő, favilla, stb.

A választékok az 1004/a—b kimutatásokban egymásután sorszámozva vannak az erdőigazgatósági és központi összesítések megkönnyítésére.

A készletforgalmi kimutatásnak **minden tárgyalási sora** elő van nyomtatva és sorszámozva van, az azonos kifejezésű sorok erdőigazgatósági és központi összegezése megkönnyítésére.

E számozott tárgyalási sorok 3 főcsoportra oszlanak. 1—11. számig a gazdasági év elejétől a tárgyhónap végéig való összes bevételi és kiadási forgalmat kell kimutatni tárolási helyek szerint.

A 12—15. szám alatt a fahasználati előírásokat és teljesítéseket kell tárgyalni.

A 16—36 sorokban a tárgyhónapban mutatkozott valóságos forgalmat tárolási helyek szerint való részletezés nélkül összevonva kell kimutatni.

A készletkimutatásokban tárgyalt választékokat ugyanolyan méretekben és mértékegységekben kell szerepeltetni, mint az anyagnaplóban, tehát nem kell pl. a különféle ürm³-eket normál ürm³-re átszámítani.

Az összegeket azonban egész számokra kerekítve kell kifejezni, vagyis az anyagnaplóban 2 tizedes pontosságig tárgyalt választékoknál a tizedes részeket 0.01—0.50-ig lefelé, 0.51—0.99-ig felfelé kell kikerekíteni.

Olyan esetekben, ahol a készletforgalmi kimutatásban nem választék, hanem választékcsoport van előnyomtatva, az anyagnapló részletesebb adatait is összevontan kell ide átírni.

Részletes utasítás a tárgyalási sorok kitöltésére.

1. sor: Bevétel összesen tövön: itt kell a választékoknak a „tövön" való fejezetek alatti összesített forgalmát beírni. A bevétel elvileg és gyakorlatilag azonos a kiadással, tehát maradvány ∅.

2. sor: Bevétel összesen tő mellett: a „tő mellett" való fejezetek alatti választékoknak összes bevételét tünteti fel.

3. sor: Kiadás összesen tő mellett: a „tő mellett" való fejezetek alatti választékoknak összes kiadásait tünteti fel.

4. sor: a 2. és 3. sorba írt eredmények különbségét mutatja.

Az 5., 6., 7., 8., 9. és 10. sorokban ugyanez az eljárás.

11. sor egyenlő a 4 + 7 + 10 sor (tő melletti-rakodói és raktári maradványok) összegével, mutatja a tárgyhó végén az egész erdőgondnokságban lévő választékonkénti készletösszegeket.

A sor készletösszegeinek egyezniök kell a 36. sor összegeivel.

12. sor: fahasználati előírás összesen: itt a vágásterv vég- és előhasználatra összevont adatait kell választékonként az anyagnapló szerinti mértékegységben tárgyalni. (Tehát pl. tüzifát nem tömörköbméterben, hanem erdei ürköbméterben, talpfát nem köbméterben, hanem darabszám-

ban, stb. kell tárgyalni, vagyis ahogyan az valóban kitermelésre és felvételre kerül.)

13. sor: a fahasználati, stb. teljesítés összesen egyenlő az év elejétől **a tárgyhónap végéig** való kitermelésnek, — választékonként az anyagnapló szerinti mértékegységben, — összegezett eredményével. (Előző havi összeghez hozzá kell adni a tárgyhavi kitermelés 17. + 18. sorszám alatti összegeit.)

14. sor: fahasználati előírással szemben hátralék
15. sor: fahasználati előírással szemben többlet
} a 12. és 13. sor különbségét kell **előjel** szerint beírni.

16. sor: készlet a hónap elején: sorba kell beírni az első hónapban a gazdasági év elején az erdőgondnokságnak mult évről áthozott egész maradványát, a következő hónapokban pedig az előző havi kimutatás 11, illetve 36. soránakhelyesen végzett képzés alapján egybevágó maradványösszegét — mindkét esetben tárolási helyre való tekintet nélkül a választékokból az egész erdőgondnokságban fellelhető összes mennyiséget.

Itt szükségesnek tartjuk külön is megjegyezni, hogy bár az egész készletforgalmi kimutatás kitöltése azon a rendszeren alapszik, hogy az anyagnapló összesített adatait kell átmásolni és csak ritkán kell összeadással, vagy kivonással új számot képezni, — még feltünőbb ez az észszerüségi szempont a 17. sortól lefelé, ahol ugyancsak az anyagnapló ismert anyagmozgási kifejezéseivel is találkozunk. Ezeknél a soroknál kifejezetten tilos a **tárgyhónapi forgalomban** más számokat összegezve szerepeltetni, mint amelyek részletezve az egyes tárolási helyeknél fentebb már bevételben, vagy kiadásban szerepeltek, mert a 11. és 36. sor eredményének értelemszerüen azonosaknak kell lenniök.

17. sor: Bevétel-kitermelésből: véghasználat
18. sor: Bevétel-kitermelésből: előhasználat
} sorba kell bevételezni kitermelési helyre való figyelem nélkül valamely választékban mutatkozó összes tárgyhavi kitermelést.

19. sor: Bevétel átdolgozásból, vagy átminősítésből: a nem közvetlen kitermelésből, hanem pl. rönknek talpfára való faragásából ez utóbbi választékban mutatkozó bevételt kell írni. A 17. sortól folytatódó sorokba tehát **tő mellett, rakodón, MÁV.-nál** és **raktárban** való tárolási helyeken szereplő azonos választéknak ugyanazon című forgalmát kell írni. Pl. MÁV. tölgytalpfarönk faragásra kerülhetett tő mellett is, rakodón is, söt esetleg faraktárban is. Ily esetben a tárgyhóban három helyen faragott tölgyrönköt, bár az anyagnaplóban is három helyen szerepel, itt csak egy helyen, a 27. sorban összegezve adjuk ki és a belőle

faragott összes talpfa mennyiséget ugyancsak egy helyen, a 19. sorban vételezzük be.

20. sor: Bevétel-méretezési és rakásolási különbségből: sorban kell kimutatni az anyagnaplóban azonos kifejezés alatt bevételezett szaporodást.

21. sor: Bevétel-közelítésből átszállításból: sorban kell bevételezni a saját erdőgondnokságon belül egyik helyről a másikra mozgatott anyagot.

22. sor: Bevétel társüzemtől: sorban az anyagnapló tanuságai szerint valamely szomszéd erdőgondnokságtól vagy üzemi vezetőségtől átvett anyagot kell kimutatni.

23. sor: üres: Felhasználható valamilyen különleges bevételi alkalom külön kimutatására, pl. termelő vállalkozótól visszavett anyag, stb.

24. sor: Bevétel összesen: itt kell összesíteni a tárgyhóban 16—23. sorban jegyzett bevételezéseket.

25. sor: Kiadás-illetményre: sorba a Mállerd alkalmazottaknak a tárgyhóban valóban kiadott anyagmennyiséget kell írni.

26. sor: Kiadás saját felhasználásra: az anyagnaplóval hasonló értelemben kell kitölteni pl. irodafűtésre vagy mozdonytüzelésre kiadott tüzifát, vagy hídépítésre felhasznált gömbfát bejegyezni, stb.

27., 28., 29., 30. sorba a 19., 20., 21. és 22. sorban bevételként tárgyalt mozgás kiadási értelmű összegét kell beírni. Figyelmeztetjük az erdőgondnokságot, hogy helyes naplózás mellett a 21. bevételi és 29. kiadási összegeknek egybe kell vágni, mert a rakat, stb. különbségbeli eltérését a 20., illetőleg 28. sorban kell tárgyalni.

31. sor: erdőgondnoksági eladás: a kiselárusítási lajstromból ily címen anyagnaplóba átvezetett mennyiségeket mutatja.

32. sor: erdőigazgatósági eladás: az anyagnaplóból kell átírni a valóban kiadott anyagot.

33. sor: központi igazgatósági eladás: az anyagnaplóból kell átírni a központi igazgatóság kötleveleire a nagyvevőknek, MÁV., MÁSZ., stb. valóban kiadott anyagot.

34. sor: üres — esetleges különleges kiadás beírására.

35. sor: Kiadás - összesen: Itt kell összesíteni a tárgyhóban 25—34. sorban jegyzett kiadásokat.

36. sor: maradvány: Ebben a sorban kell kimutatni a 24. sor bevételi összegéből a 35. sor kiadási összegének levonása után mutatkozó, a valóságos állapotnak is megfelelő és a 11. maradványösszeggel helyes képzés esetén megegyező eredményt.

A felsorolt részletes utasítás általában az 1004/a. és b. kimutatás 2—2 oldalának a kitöltésére irányadó, — az 1005. sz. kimutatást, bár hasonló beosztású nyomtatvány felhasználásával készül, a csekélyebb értékű választékok kevésbbé változatos forgalmának megfelelően egyszerübb tárgyalással félíven, vagy egész íven kell kitölteni.

Az 1004./a. és b. készletforgalmi kimutatást az erdőgondnokságok a tárgyhónapot követő hó 5-ére egy-egy példányban, míg az 1005. sz. kimutatást pedig a hó 15-ére ugyancsak egy példányban az erdőigazgatósághoz pontosan terjesszék be.

Az erdőigazgatóságok az 1004/a. és b. erdőgondnoksági kimutatásokból a tárgyhónapot követő 5—8-ig az itt tárgyaltak szerint sommás összesítőt készítenek és azt 3—3 példányban a tárgyhónapot követő hó 11-ére, az 1005. sz. nyomtatványon végzett összesítést pedig ugyancsak 3 példányban a hó 20-ára felterjesztik a Központi Igazgatósághoz.

A havi készletforgalmi jelentésnek mellékletét képezi a kitermelési idényben az 1021/a—b. sz. kimutatás, melynek egyik oldalán az erdőgondnokság a kitermelési idény elejétől a tárgyhó végéig kitermelt faanyagokat köteles átszámítani tömör m^3-re, a másik oldalán pedig a készletforgalmi jelentésnél részletesebben beszámol a talpfa-termelésről és szállításról.

Ezt a kettős oldalú kimutatást az erdőgondnokságok és üzemvezetőségek 1004/a. és b. jelű havi készletforgalmi jelentéssel együtt kötelesek 1 (egy) példányban beterjeszteni az erdőigazgatósághoz minden hó 5.-ére. Az erdőigazgatóság számszerű összegezéssel sommázatot készít és azt az erdőigazgatósági havi készletforgalmi kimutatással együtt külön kísérőirat nélkül minden hó 11.-re felterjeszti a Központi Igazgatósághoz.

A kitermelt faanyagok tömör m^3-ben szerkesztett kimutatására azért van szükség, hogy részint az erdőgondnokság megállapíthassa a vágástervvel szemben még hátrálékos kitermelési kötelezettségét, részint pedig az erdőigazgatóság és a központi igazgatóság ellenőrizhesse idejében, hogy a teljesítés meg ne haladja az elöirányzatot.

A talpfaforgalmi kimutatásnak az a célja, hogy a vasuti talpfa különös közgazdasági jelentősége miatt az erdőigazgatóságok és a központi igazgatóság állandóan tájékozottak legyenek e fagyártmány kitermeléséről, leszállításáról és különösképpen a még átadható mennyiségről, hogy az átvevőket késedelem nélkül a helyszínre irányíthassák.

Az 1021. sz. nyomtatványt következőképpen kell kitölteni:

a) **a fahasználati adatok kimutatásában:**

A fejléc 1. és 2. sz. hasábja nem kíván magyarázatot.

A 3. számú rovat— hasábban a mértékegységek általában megegyeznek az anyagnaplóban és havi készletforgalmi kimutatásban tárgyaltakkal.

A kitermelt faanyagok mennyiségét mindig az anyagnaplónak a tövön és tő melletti fejezeteiből kell venni, — mert a kitermelt faanyag értelem szerint más fejezet alá közvetlen kitermelés címén nem is kerülhet. A többi fejezet alatt bevételezett anyag kitermelés címén, esetleg más választék alakban már biztosan szerepel a tövi, vagy tő melletti fejezetben, ezért **a tövön és tő melletti fejezeteken kívüli anyagot e kimutatásban tárgyalni nem szabad.**

Ha az anyagnaplóban valamely erdőgondnokság e fahasználati kimutatásban felsorolt választékcsoportoknál részletesebben tárgyalta az anyagát, itt ez esetben sincs szükség hasonló részletességre, hanem az egyes választékokat a legközelebbi rokonválaszték-csoporthoz kell összegezni. Pl. vékony dorong tüzifához a botfát, vagy tuskóhoz a selejtet, vezetékoszlopnál, MÁV-talpfánál elégséges a különböző hosszúságokat egyesítve kimutatni.

A tüzifa ürm^3. mérete 100×100×135 cm, mert tövi és tő melletti fejezetekben így van előírva.

A 4. rovatban szerepelnek a 3. rovatban megadott mértékegységeknek tm^3-re való átszámításához megállapított tényezők.

A vezetékoszlopokhoz a hosszúsági és vastagsági méretbeli nagy eltérések miatt nem lehet átszámítási tényezőt alkalmazni, azért az anyagnaplóból kiolvasott különböző méretcsoportokhoz tartozó daraboknak összes m^3. mennyiségét köbözőkönyv alapján a felelős számadó állapítsa meg.

Az 5. 6. és 7. rovatokat a vágásterv, illetve havi készletforgalmi kimutatás alapján kell kitölteni választékcsoportonként, vagyis az összes tüzifára, szerfára, bányafára, talpfára, stb. előirányzott mennyiséget nem kell szétbontani.

A 8. hasábban a havi fakészletforgalmi kimutatás alapján a 2. hasábbeli választékcsoportosítás szerint kell kimutatni a tárgyhavi kitermelt anyagokat, majd ezt a 4. hasáb alatti átszámítási tényezővel megszorozva — nyerjük a 9. hasábhoz tartozó összeget.

A 10. hasábba kell írni az előzőhavi kimutatás 11. hasábja alatt feltüntetett mennyiséget.

12.—15. hasáb alatt a tárgyalás ugyanaz, mint a 8.—11. hasábé.

A 16. hasábban a kitermelés elejétől a tárgyhó végéig mindösszesen kitermelt anyagot (vég- és előhasználat együtt) kell kimutatni.

Végül a 39. tárgy sorban összegezni kell az 5., 6., 7., 9., 10., 11., 13., 14., 15. és 16. hasábok m^3-mennyiségét, hogy választékokra való tekintet nélkül az egész erdőgondnokság eredményét láthassuk.

Ezt a kimutatást csak az erdőgondnokságok és azok is csak saját

kitermelésű anyagok után töltsék ki, — vagyis pl. társüzemtől átvett anyag nem tévedhet ide, stb.

Előzőleg úgy rendelkeztünk, hogy esetleges termelő vállalkozás anyagát az anyagnaplóban külön fejezetben kell minél egyszerűbben tárgyalni, míg készletforgalmi kimutatásban nem. Igen fontos azonban, hogy az erdőgondnok mindig figyelemmel kísérje, hogy a termelő vállalkozó még mennyit vághat, ezért a termelő vállalkozóról névszerint külön egy ilyen „fahasználati adatok kimutatása m³-ben" című elszámolást kell a saját kitermelés forgalmi kimutatásával együtt az erdőigazgatósághoz beterjeszteni. Az erdőigazgatóságok e kimutatásokról egy névszerinti összegezést terjesztenek fel központunkba.

b) **A talpfaforgalmi kimutatás.**

Egyszerűségénél fogva csak kevés magyarázatot igényel.

A fejlécben az iparvasuti (erdei kisvasuti) talpfánál a fafaj és méret nincs kitöltve, — ezt az egyes erdőgondnokságok a kitermeléshez mérten maguk tüntessék fel.

A „Tárgyalás" utolsó sorában „5. részletezése" után az erdőgondnokságok sorolják fel, hogy az 5. alatti összegből mennyi talpfa és hol vár átadásra, hogy oda az erdőigazgatóságok a MÁV-tól, stb. átvevő kiküldését kérhessék.

Az erdőgondnokságok kimutatásait az erdőigazgatóságok felülvizsgálják és összegezik a központ részére. Ha az összegezés alkalmával az 5. tételszám alatti mennyiség részletes felsorolására a nyomtatványon nem lenne elég hely, a felsorolást egy hozzáfűzött papíron kell folytatni.

Miként a 40.000/1948. számú rendeletünkben jeleztük, ennek a készletforgalmi kimutatásnak és mellékletének beterjesztésével az erdőgondnokságok és erdőigazgatóságok mentesülnek minden hasonló tárgyú jelentés kötelezettségétől, kivéve egyelőre az Anyaghivatal utódjának, a Faipari Igazgatóságnak fennálló kimutatási kötelezettségét, melynek megszüntetéséről a folyamatban lévő tárgyalások befejeztével külön fogunk rendelkezni.

A készletforgalmi kimutatást és mellékleteit az erdőgondnokság az erdőigazgatósághoz és az erdőigazgatóság a Központi Igazgatósághoz kitűzött határidőre kísérő jelentés nélkül terjessze fel.

Mind az anyagnaplóhoz, mind a készletforgalmi kimutatáshoz készített nyomtatványokat az erdőigazgatóságok saját és erdőgondnokságaik szükségletének megfelelő mennyiségben a központi igazgatóságtól igényeljék.

Az I. anyagnaplóhoz erdőgondnokságonként egy évi mennyiséget átlag kb. 100 ívet = 200 lapot kell egy könyvbe köttetni, míg a kész-

letforgalmi kimutatásból, stb. 3—3 hónaponként előre kell igényelni a szükséges lapszámot.

Ez újrendszerű nyomtatványok vezetését megbízott előadónk fogja az erdőigazgatóságok 2—2 kiküldöttjének külön jelzett időben központunkban példákkal elmagyarázni, míg az erdőigazgatóságok majd ugyanezen kiküldöttek útján tanítsák be ezek vezetésére az erdőgondnokságok felelős számadóit.

—::—

E rendelkezésünk gondos tanulmányozásából kiviláglik, hogy az anyagnapló pontos vezetése nélkül, bármilyen egyszerűen kapcsolódik is hozzá, az ugyanolyan elvi felépítésben szerkesztett készletforgalmi kimutatás, még sem lehet nyerni megbízható adatokat, ezért szigorúan utasítjuk minden erdőgondnokság vezetőjét, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel sajátítsa el ezek vezetéséhez szükséges gyakorlottságot, mert ha a jelentésekből arról győződnénk meg, hogy nem áll hivatása magaslatán, üzemi érdekből a felelős személy leváltásáról gondoskodunk.

Központi igazgatóságunk e rendelet tervezésénél már figyelembe vette a beérkezett hasznos racionalizálási javaslatokat, ezt az összes érdekelt szervek összehangolt közreműködésével szerkesztette meg, — ezért elvárja, hogy minden arra illetékes közege a legnagyobb igyekezettel fogja ezirányú feladatát elvégezni.

Ez a rendeletünk f. évi augusztus hó 1-től érvényes.

Az anyagnaplót e naptól e rendelet szerint kell vezetni, a havi készletforgalmi kimutatást pedig tartozékaival együtt az augusztus tárgyhóval kezdődőleg először szeptember hó 5., illetve 15.-re stb. kell beterjeszteni.

E körrendeletünk alapján a Mállerd szervek feladata a következő:

A) Az erdőgondnokság vagy üzemvezetőség

a) anyagnaplót vezet az 1022. sz. Mállerd nyomtatványon,

b) a termelvények értékesítési ügyviteléről szóló 40.000/1948. sz. rendeletben is jelzett havi fakészletforgalmi és mellékhaszonvétel forgalmi kimutatást készít az 1004/a—b. és 1005. sz. Mállerd nyomtatványon,

c) az erdőgondnokság a fatermelési idényben fahasználati kimutatást és talpfaforgalmi kimutatást készít az 1021/a—b. számú Mállerd nyomtatványon.

A b) és c) kimutatásokat az erdőigazgatósághoz kell terjeszteni a megadott határidőre, a tárgyhót követő 5.-re, illetve 15.-re.

B) Az erdőigazgatóság

részben ugyanazt végzi, mint az erdőgondnokság, vagyis a központjában előforduló anyagforgalomról (irodaszerek, irodafenntartási anyagokról, stb.) segédhivatal útján anyagnaplót vezet az 1002. sz. nyomtatványon, továbbá b) és c) viszonylatban az igazgatása alá tartozó erdőgondnokságok és üzemvezetőségek adatait összesítve jelenti a központi igazgatóságnak ugyancsak az 1004/a—b., 1005. és 1021-es számú nyomtatványokon, a tárgyhót követő 11.-re, illetve 20.-ra.

C) A központi igazgatóság:

a) segédhivatala anyagnaplót vezet a központi székház karbantartásához szükséges anyagokról és szerekről, valamint irodaszerekről és nyomtatványokról, stb. 1022. sz. nyomtatványon.

b) VI. kereskedelmi főosztálya az erdőigazgatóságoktól érkezett havi fakészletforgalmi kimutatásokból egy-egy példányt kézbesít a III. termelési főosztály és az illetékes központi felügyelő részére, egy másolatot pedig megküld ezidőszerint a Faipari Igazgatóság anyagnyilvántartó osztályának.

A VI. főosztály a fahasználati és talpfaforgalmi-kimutatás beérkezett példányait egyenesen a termelési főosztálynak közvetíti további feldolgozás végett.

Majd a VI. főosztály összesíti az erdőigazgatóságok havi fakészletforgalmi kimutatását és abból

1 példányt az ügyvezető igazgatónak,
1 „ a tervhivatali megbízottnak,
1 „ az üzemi és termelési főosztálynak,
1 „ a statisztikai osztálynak és
2 „ a kereskedelmi osztályvezetők részére kézbesít.

A mellékhaszonvételek forgalmáról országos összesítőt készíteni nem szükséges, de az erdőigazgatóságoktól beérkezett példányokat a VI. (kereskedelmi) főosztály a tárgyhó után átadja a statisztikai osztálynak további feldolgozás végett.

E kimutatások beterjesztési határidőit az erdőgondnokságok — üzemvezetőségek és erdőigazgatóságok jelen rendeletünkre való hivatkozással írják elő az időszaki jelentések nyilvántartójában.

Budapest, 1948. július 10.

MÁLLERD KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA.

Felelős kiadó: Galambos Gáspár. Koltai Ernő Budapest, V., Csáky-u. 10